

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Ghenadie Plămădeală,
Iurie Bejenaru,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Pasat Liliana, și de partea vătămată Țiței Galina, împotriva sentinței Judecătorei Edineț din 26 iulie 2018 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2022, în privința inculpatului

Țiței Andrei XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>04.07.2017 - 26.07.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>16.08.2018 - 11.09.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>15.11.2019 - 28.05.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.08.2020 - 06.05.2022,</i>
	<i>30.06.2022 - 24.10.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț din 26 iulie 2018, Țiței Andrei a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod pena, pe motiv că **nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.**

2. Instanța de fond a constatat că Țiței Andrei se învinuiește că la 04 septembrie 2016, aproximativ ora 19.00 - 19.30, în rezultatul conflictului inițiat de Țiței Galina, a intrat ilegal în ograda gospodăriei lui Țiței Vitalie și Țiței Galina, amplasată în XXXXXX, XXXXXX, lovind-o pe Țiței Galina cu o piatră în regiunea capului, ignorând cerințele lui Țiței Vitalie de a părăsi ograda.

Potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 427-D din 08.09.2016, la Țiței Galina s-a constatat edemul țesuturilor moi ale frunții pe dreapta, contuzia țesuturilor moi ale regiunii temporale stânga, comoția cerebrală, contuzia regiunii lombare și a hemitoracelui pe dreapta, care au fost produse prin acțiunea traumatică

a unui corp, obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, ca pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane, fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, săvârșite cu aplicarea violenței.

Instanța a considerat că ***vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu s-a dovedit*** și urmează a fi pronunțată o sentință de achitare pe motiv că ***nu s-a constatat existența faptei infracțiunii***.

Totodată, potrivit învinuirii înaintate, ***acuzarea nu a indicat prin care modalitate a fost săvârșită infracțiunea***.

Astfel, în urma cercetării probelor administrate, ***nu a fost stabilit faptul intrării inculpatului în ograda*** lui Țiței Vitalie și Țiței Galina.

3. Procurorul în Procuratura raionului Edineț, Șevciuc Artur, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 179 alin. (2) Cod penal la amendă în mărime de 950 unități convenționale.

Apelantul a invocat că conform art. 101 alin. (1) Codul de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Însă, instanța de fond nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție greșită de achitare a inculpatului de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal.

Or, la adoptarea sentinței de achitare a inculpatului, instanța de fond nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, limitându-se la concluzii de ordin general cu privire la conținutul probelor administrate.

De fapt, instanța de fond nu a respins probele administrate și nici nu a formulat o motivare corespunzătoare asupra chestiunilor de importanță decisivă, interpretând eronat unele noțiuni din legea penală, or, o hotărâre motivată trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au formulat convingerea instanței.

Deși, inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, vinovăția acestuia a fost confirmată prin probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume:

depozițiile părții vătămate Țiței Galina, că pe 04.09.2016, aproximativ ora 19.00-19.30, după conflictul avut în drum cu mai multe persoane, fiind și bătută, a fost ajutată de fiica Alexandra și ginerele Dubiț Alexandru și adusă în ograda, unde fără permisiune a intrat Țiței Andrei cu o piatră în mână și a lovit-o cu piatra în regiunea capului. Soțul Vitalie Țiței i-a strigat lui Țiței Andrei să părăsească ograda;

depozițiile martorului Țopa Maria, că la începutul lunii septembrie 2016, pe la ora 19.00, a auzit că vecinul Țiței Vitalie striga la cineva ca să părăsească ograda. Ajungând la gospodăria acestuia, amplasată peste 3 case, a văzut-o pe Țiței Galina la pământ, fără cunoștință, cu fața și capul în sânge. Din spusele lui Țiței Vitalie a înțeles că partea vătămată a fost lovită de Țiței Andrei cu o piatră în regiunea capului;

raportul de constatare medico-legală nr. 427-D din 08.09.2016, conform căruia la Țiței Galina s-a constatat edemul țesuturilor moi ale frunții pe dreapta,

contuzia țesuturilor moi ale regiunii temporale stânga, comoție cerebrală, contuzia regiunii lombare și a hemitoracelui pe dreapta, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp, obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Martorii Anton R., Anton P. și Dolgopol A., audiați în ședința de judecată, au confirmat declarațiile părții vătămate.

Mai mult, apărarea nu a solicitat audierea martorilor apărării la etapa urmăririi penale, intervenit cu un astfel de demers în instanța de fond, ce duce la concluzia că acești martori au indus în eroare instanța de judecată.

3.1. A declarat apel și partea vătămată Țiței Galina, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 179 alin. (2) Cod penal.

Apelanta a indicat că în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată a declarat că pe 04.09.2016, inculpatul a intrat în ograda gospodăriei sale, fără permisiunea ei sau a soțului său și i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea feței și capului, cauzându-i vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, confirmate prin raportul de constatare medico-legală nr. 427-D din 08.09.2016.

Declarațiile ei au fost confirmate prin declarațiile soțului său, Țiței Vitalie și ale martorului Țopa Maria, care a confirmat că a auzit strigătele lui Țiței Vitalie, iar când s-a apropiat a văzut-o în ogradă, la pământ, era însângerată și plângea. A auzit strigăte, țipete, apoi a venit poliția. A confirmat că i-a spus că inculpatul a intrat în ogradă și a bătut-o acolo.

Martorii Anton Petru și Anton Ruslan, colaboratorii poliției, care au ajuns la fața locului după ce incidentul se consumase și inculpatul plecase din ogradă, au relatat că soțul ei le-a spus că „bandiții au intrat și mi-au bătut femeia”.

Instanța de fond și-a axat sentința de achitare pe declarațiile martorilor Tureac Angela, rudă apropiată a inculpatului, care de fapt n-a fost în acea zi prin apropiere, ale martorilor Busuioc Ana, Țiței Ion și Albu Viorel cu care sunt în relații de conflict de mai mulți ani, de aceea declarațiile lor nu corespund faptelor reale, le-au făcut pentru a-i ușura situația inculpatului, a-l ajuta să scape de pedeapsa penală.

Or, urmărind ideea că învinuirea s-a bazat pe declarațiile ei și ale soțului său, conchide că depozițiile ultimului nu ar fi avut valoare chiar și în cazul în care inculpatul ar fi săvârșit o infracțiune gravă sau deosebit de gravă, împrejurări în care nimeni nu ar fi responsabil de fapta comisă.

Astfel, instanța a dat o apreciere vădit greșită evenimentelor produse pe 04.09.2016.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 11 septembrie 2019, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a constatat faptul că acuzarea nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar demonstra existența faptei infracționale incriminată inculpatului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta a invocat că instanțele de fond și de apel au admis erori de drept și eronat au stabilit inexistența violării domiciliului părții vătămate cu aplicarea violenței, acordând prioritate declarațiilor inculpatului care nu și-a recunoscut vina.

La adoptarea soluției nu au fost luate în considerație mai multe probe, în special declarațiile părții vătămate, ale martorilor Țiței Vitalie și Țopa Maria.

5.1. A declarat recurs ordinar și partea vătămată Țiței Galina, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Recurenta a invocat că instanțele de judecată au dat o apreciere vădit greșită evenimentelor produse pe 04.09.2016, declarațiilor participanților la conflict și ale martorilor oculari.

6. Potrivit deciziei Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 mai 2020, recursurile au fost admise, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că atât *instanța de fond*, cât și instanța de apel *au desconsiderat circumstanțele de fapt ale cauzei*, care au relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze și *pripit au reținut* că din probele acuzării nu rezultă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal.

Or, instanța de apel, făcând trimitere la declarațiile martorilor Albu Viorel, Busuioc Ana, Țiței Galina, Tureac Angela, Țiței Ion, Anton Ruslan, Anton Petru și Dolgopol Adrian, a reținut doar secvențe din declarațiile acestora, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare care ar proba decizia adoptată.

Instanța de apel *nu a dat apreciere declarațiilor părții vătămate* Țiței Galina, că pe 04.06.2016 orele 19.00, a început un conflict între ea și Albu Viorel, în drum, lângă gospodăria părții vătămate. Ulterior, s-au apropiat Țiței Vera cu Țiței Andrei, ambii au început să-i aplice lovituri cu pumnii peste corp, Țiței Andrei striga la ea „Teucid” și i-a aplicat o lovitură în partea dreaptă în regiunea abdomenului, după care ea a căzut jos fără cunoștință. A fost lovită cu picioarele în spate, aceasta cunoaște din spusele soțului ei Țiței Vitalie și fiicei. După ce și-a pierdut cunoștința, toți au plecat de la fața locului, iar **Dubiț Alexandru și Dubiț Alexandra au dus-o în ogradă. Țiței Andrei a luat o piatră a intrat în ogradă și a lovit-o în cap. Țiței Vitalie striga la Țiței Andrei să iasă din ogradă, acest fapt l-a auzit și Țopa Maria.** Până a venit Țopa Maria, Țiței Andrei deja nu mai era în ogradă. De la loviturile lui Țiței Andrei a avut comotie cerebrală. A stat internată în spital 5 zile.

Declarațiile părții vătămate coroborează cu declarațiile martorul Țiței Vitalie, soțul părții vătămate, că a văzut nemijlocit ce s-a întâmplat atât în drum, cât și în ograda proprie, a văzut acțiunile lui Țiței Andrei de maltratare a soției sale atât în drum cât și în ogradă. *El a strigat de vreo 3 ori la Țiței Andrei să părăsească gospodăria. Acesta s-a aflat în gospodăria lor aproximativ 5 minute.*

Martorul Țopa Maria, vecina părții vătămate, a indicat că din gospodăria sa a auzit țipete și gălăgie la partea vătămată. **A auzit cum striga Țiței Vitalie „ieși și du-te acasă”, însă nu a auzit cui i-au fost adresarea. S-a pornit spre gospodăria lui Țiței Galina, acolo era poliția, iar Țiței Galina era culcată la pământ, lângă pragul casei, era fără cunoștință, murdară de sânge. De la Țiței Vitalie a înțeles că a fost bătută de către Țiței Andrei.**

Mai mult, potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 427 D din 08.09.2016, la Țiței Galina s-a constatat edemul țesuturilor moi ale frunții pe dreapta,

contuzia țesuturilor moi ale regiunii temporale stânga, comotie cerebrală, contuzia regiunii lombare și a hemitoracelui pe dreapta, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp, obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Astfel, a fost stabilit că în privința părții vătămate a fost aplicată violență fizică la data de 04.09.2016, fapt ce contravine declarațiilor martorilor reținute de instanțele judecătorești inferioare ca fiind pertinente și concludente și care dovedesc nevinovăția inculpatului, fără a ține cont de divergențele din declarațiile acestora.

Instanțele de fond și de apel au reținut ca fiind pertinente și utile declarațiile martorilor apărării, însă **au ignorat divergențele din declarațiile acestora**, or, martorul Albu Viorel a declarat (...) *Țiței Galina cădea pe jos și s-a lovit*; martorul Busuioc Ana a declarat că (...) *careva pete asemănătoare cu sânge la Țiței Galina nu a văzut*; martorul Tureac Angela a declarat că (...) *Țiței Galina a căzut jos și s-a lovit...a observat că a început să-i curgă sânge*; martorul Țiței Ion a declarat că (...) *nimeni din persoanele prezente nu a lovit-o, nu a văzut dacă Țiței Galina avea careva urme de sânge*; Anton Petru a relatat că (...) *a intrat în ograda ultimei și a observat că această stătea culcată la pământ iar în regiunea capului era de sânge*; iar martorul Dolgopol Adrian a indicat că (...) *cu permisiunea lui Țiței Vitalie, martorul a intrat în ogradă unde Țiței Galina se afla jos și era murdară de sânge în regiunea capului*.

Or, instanța de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate Țiței Galina, indicând că sunt fapte constatate din spusele soțului său Țiței Vitalie, precum și declarațiile martorului Țiței Vitalie, pe motiv că acesta este soțul părții vătămate și este o persoană apropiată părții vătămate, o persoană cointerесată, la fel, fiind ignorate și declarațiile martorului Țopa Maria, dând credibilitate declarațiilor inculpatului care a declarat că nu i-a aplicat lovituri părții vătămate și declarațiilor martorilor apărării care sunt contradictorii în raport cu cele invocate de acuzare.

Totodată, instanța de apel a lăsat fără răspuns argumentele părții vătămate că instanța de fond și-a axat sentința de achitare pe declarațiile martorilor Tureac Angela - rudă apropiată a inculpatului, care n-a fost în acea zi prin apropiere, a martorilor Busuioc Ana, Țiței Ion și Albu Viorel cu care se află în relații de conflict de mai mulți ani, însă declarațiile lor nu corespund faptelor reale și le-au făcut pentru a-i ușura situația inculpatului, a-l ajuta pe Țiței Andrei să scape de pedeapsa penală.

Instanța de apel, constatând că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii incriminate, urma să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor administrate, apreciate multilateral și obiectiv.

Deci, instanța de apel nu a supus unei analize obiective probele, aduse în susținerea învinuirii, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, dând apreciere declarațiilor inculpatului și acordând credibilitate stării de fapt relatate de acesta și declarațiilor contradictorii ale martorilor apărării, iar, deoarece examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere a probelor administrate sau aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității înfăptuirii actului de justiție.

7. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2022, **pronunțată integral la 10 iunie 2022**, apelurile au fost respinse, ca nefondate, **cu menținerea sentinței fără modificări**.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a analizat obiectiv și minuțios **probele administrate**, prin prisma art. 101 Cod procedură penală, care, în ansamblu, **dovedesc nevinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii** prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal, ca violarea de domiciliu, adică pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane, fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, săvârșite cu aplicarea violenței.

Analizând declarațiile inculpatului Țiței Andrei, ale părții vătămate Țiței Galina, ale martorilor, cercetând probele acuzării, a fost stabilit că instanța de fond corect a concluzionat că **probele prezentate nu demonstrează vina inculpatului în comiterea infracțiunii** imputate.

Or, probele prezentate în sprijinul învinuirii, confirmă faptul că acțiunile inculpatului nu pot fi plasate sub incidența normei penale prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, iar în cadrul cercetării judecătorești **nu s-a confirmat existența faptului infracțiunii**.

Totodată, din probele acuzării rezultă cert că **nu se constată vinovăția lui Țiței Andrei în comiterea infracțiunii** prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece **s-a constatat inexistența infracțiunii**, sentința instanței de fond fiind legală, corectă și întemeiată. Or, în cazul în care probele referitoare la vinovăție nu sunt certe, sigure, complete, ci există îndoială **cu privire la vinovăția inculpatului**, se aplica regula „in dubio pro reo”, potrivit căreia orice îndoiala operează în favoarea inculpatului.

Prin urmare, sunt neîntemeiate alegațiile apelanților că probele administrate în cadrul cercetării judecătorești demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului, or, **ansamblul probator** prezentat de către acuzatorul de stat **nu demonstrează vinovăția lui Țiței Andrei în comiterea infracțiunii incriminate**.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate, și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Recurenta invocă că instanțele de judecată au admis și erori de fapt la adoptarea soluției pe caz, eronat stabilind inexistența violării domiciliului lui Țiței Galina cu aplicarea violenței, acordând prioritate declarațiilor inculpatului care nu și-a recunoscut vina și nu au luat în considerație mai multe probe la adoptarea soluției, în special declarațiile părții vătămate, ale martorilor Țiței Vitalie și Țopa Maria.

La rejudecarea cauzei, partea vătămată Țiței Galina a descris circumstanțele care au avut loc la 04.06.2016 orele 19.00, și anume, că s-a inițiat un conflict între ea și Albu Viorel, în drum, lângă gospodăria părții vătămate. Ulterior s-au apropiat Țiței Vera cu Țiței Andrei, ambii au început să-i aplice lovituri cu pumnii peste corp, Țiței Andrei striga la ea „Teucid”, i-a aplicat o lovitură în partea dreaptă în regiunea abdomenului, după care ea a căzut jos fără cunoștință. Cunoaște din spusele soțului ei Țiței Vitalie și ale fiicei că a fost lovită cu picioarele în spate. După ce și-a pierdut cunoștința, toți au plecat de la fața locului, iar Dubiț Alexandru și Dubiț Alexandra au dus-o în ogradă. Țiței Andrei a luat o piatră a intrat în ogradă și a lovit-o în cap. Țiței Vitalie striga la Țiței Andrei să iasă din ogradă, acest fapt l-a auzit și Țopa

Maria, însă când aceasta a venit la ei, inculpatul deja nu mai era în ogradă. De la loviturile lui Țiței Andrei a avut comoție cerebrală și a fost internată în spital 5 zile.

Declarațiile părții vătămate coroborează cu declarațiile martorului Țiței Vitalie, soțul declarațiile părții vătămate, că a văzut nemijlocit acțiunile lui Țiței Andrei de maltratare a soției sale în drum și în ogradă. El a strigat de vreo 3 ori la Țiței Andrei să părăsească gospodăria. Acesta s-a aflat în gospodăria lor aproximativ 5 minute.

Și martorul Țopa Maria, vecina inculpatului și a părții vătămate, a relatat că din gospodăria sa a auzit țipete și gălăgie la partea vătămată. A auzit cum striga Țiței Vitalie „ieși și du-te acasă”, însă nu a auzit cui i-a fost adresarea. S-a pornit spre gospodăria lui Țiței Galina, acolo era poliția, iar Țiței Galina era culcată la pământ, lângă pragul casei, era fără cunoștință, murdară de sânge. De la Țiței Vitalie a înțeles că a fost bătută de către Țiței Andrei.

Potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 427 D din 08.09.2016, la Țiței Galina s-a constatat edemul țesuturilor moi ale frunții pe dreapta, contuzia țesuturilor moi ale regiunii temporale stânga, comoție cerebrală, contuzia regiunii lombare și a hemitoracelui pe dreapta, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp, obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Deci, a fost stabilit că în privința părții vătămate a fost aplicată violență fizică la data de 04.09.2016, fapt ce contravine declarațiilor martorilor reținute de instanțele de fond și de apel ca fiind pertinente și concludente și care dovedesc nevinovăția inculpatului, fără a ține cont de divergențele din declarațiile acestora.

Astfel, acest fapt denotă că în privința părții vătămate a fost aplicată violență fizică la data de 04.09.2016, deoarece până în această zi nimeni din martorii audiați nu a văzut la partea vătămată careva semne vizibile de violență fizică.

În calitate de probe de către acuzare au fost prezentate și procesele-verbale ale acțiunilor de urmărire penală, și anume:

plângerile părții vătămate Țiței Galina din 13.09.2016 și 25.11.2016;

procesul-verbal de confruntare între partea vătămată și bănuitul Țiței Andrei;

procesul-verbal de confruntare între martorul Țiței Vitalie și bănuitul Țiței Andrei;

Însă, instanța de apel nu a clarificat obiectiv aprecierea circumstanțelor și probelor care au stat la baza învinuirii lui Țiței Andrei, menținând o sentință ilegală de achitare.

Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în apel, or, instanțele de fond și de apel nu au clarificat obiectiv circumstanțele cauzei, adoptând o hotărâre de achitare ilegală.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

8.1. La 19 iulie 2022, declară recurs ordinar și partea vătămată Țiței Galina, în care solicită casarea deciziei menționate, și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Recurenta indică că instanțele de fond și de apel, adoptând soluția de achitare a inculpatului, nu au elucidat fapte importante pentru soluționarea justă și promptă

a cauzei, nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, limitându-se la concluzii de ordin general cu privire la conținutul probelor administrate.

Deși, inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, vinovăția acestuia a fost confirmă prin probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume:

depozițiile martorului Țopa Maria, că la începutul lunii septembrie 2016, aproximativ la ora 19.00, a auzit cum vecinul Țiței Vitalie striga la cineva să părăsească ograda. Când a ajuns la gospodăria acestuia, amplasată peste 3 case, a văzut-o pe Țiței Calina la pământ, fără cunoștință, cu fața și capul în sânge, în ograda gospodăriei. Din spusele lui Țiței Vitalie a înțeles că Țiței Calina a fost lovită de Țiței Andrei cu o piatră în regiunea capului

raportul de constatare medico-legală nr. 427-D din 08.09.2016, conform căruia la Țiței Galina s-a constatat edemul țesăturilor moi ale frunții pe dreapta, contuzia țesăturilor moi ale regiunii temporale stânga, comotie cerebrală, contuzia regiunii lombare și a hemitoracelui pe dreapta, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp, obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce se califică ca vătămare corporală ușoară, cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Martorii Anton Ruslan, Anton Petru, Dolgopol Adrian, audiați în ședința de judecată, au confirmat depozițiile părții vătămate.

Mai mult, apărarea nu a solicitat audierea martorilor apărării la etapa urmăririi penale, intervenind cu un astfel de demers în instanța de fond, ce permite a formula concluzia că astfel martorii apărării au indus în eroare instanțele de judecată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit face următoarele concluzii.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect și cu referire la recursul declarat de partea vătămată Țiței Galina (*pct. 8.1. din decizie*), se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 mai 2022, în prezența și a părții vătămate, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată la 10 iunie 2022, fapt realizat la această dată și consemnat în procesul-verbal, în lipsa acesteia. Totodată, potrivit scrisorii nr. 13681 din 11 iunie 2022 anexată la

materialele cauzei, părții vătămate Țiței Galina i-a fost expediată copia deciziei motivate (vol. II f.d. 186-187,188, 222).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 10 iunie 2022, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 11 iulie 2022.

Totodată, recursul ordinar al părții vătămate Țiței Galina a fost depus la oficiul poștal la 15 iulie 2022 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 19 iulie 2022, adică este declarat peste termenul prevăzut de lege (vol. 3, f.d. 11, 13, pct. 8.1. din decizie).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita respectiva cale de atac.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, dacă este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al părții vătămate Țiței Galina este declarat peste termen, el urmează a fi respins ca inadmisibil.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 31, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la recursul ordinar al procurorului (pct. 8. din decizie), Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Astfel, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acușării.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv diverse motive de achitare a inculpatului, care se contrazic reciproc și generează consecințe juridice diferite, indicând că: „...**vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu s-a dovedit și urmează a fi pronunțată o sentință de achitare pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii...**, potrivit învinuirii înaintate, **acuzarea nu a indicat prin care modalitate a fost săvârșită infracțiunea...**, în urma cercetării probelor administrate, **nu a fost stabilit faptul intrării inculpatului în ograda lui...**”.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul se achită pe art. 179 alin. (2) Cod penal din motiv că: „**nu s-a constatat existența faptei infracțiunii**”;

b) doar a trecut în revistă dovezile administrate, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și de fapt și de drept indicate în învinuirea înaintată inculpatului, neindicând motivele pentru care a respins unele probe, în special aduse în sprijinul acușării, și a admis alte probe.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea acesteia contrazicând dispozitivul hotărârii adoptate.

Totodată, conform art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii. Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță. Conform art. 6§1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o

instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6¹ alin. (1¹) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, și repetându-le întocmai, indicând că: „...instanța de fond a analizat obiectiv și minuțios **probele administrate**, prin prisma art. 101 Cod procedură penală, care, în ansamblu, **dovedesc nevinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii** prevăzute la art. 179 alin. (2) Cod penal..., instanța de fond corect a concluzionat că **probele prezentate nu demonstrează vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate...**, iar în cadrul cercetării judecătorești **nu s-a confirmat existența faptului infracțiunii...**, din probele acuzării rezultă cert că **nu se constată vinovăția lui Țiței Andrei în comiterea infracțiunii** prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece **s-a constatat inexistența infracțiunii...**, **ansamblul probator** prezentat de către acuzatorul de stat **nu demonstrează vinovăția lui Țiței Andrei în comiterea infracțiunii incriminate...**”, nu a desființat sentința total și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) la fel, a omis că netemeinicia sentinței a fost, deja, constatată prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 mai 2020, care a statuat clar și expres că: „...atât **instanța de fond**, cât și instanța de apel **au desconsiderat circumstanțele de fapt ale cauzei**, care au relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze și

pripit au reținut că din probele acuzării nu rezultă vinovăția inculpatului..., **instanțele de fond și de apel au reținut ca fiind pertinente și utile declarațiile martorilor apărării, însă au ignorat divergențele din declarațiile acestora...**”, iar, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (pct. 6. din decizie).

Ori, în asemenea circumstanțe, instanța de apel era obligată, indiferent de soluția pe care urma să o adopte, să caseze sentința total, să rejudece cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, și să pronunțe o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță;

c) pe lângă aceasta, a omis și relevanțele din decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28.05.2020, că: „...**au desconsiderat circumstanțele de fapt ale cauzei, care au relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze..., nu au dat apreciere declarațiilor părții vătămată Țiței Galina, că Dubiț Alexandru și Dubiț Alexandra au dus-o în ogradă, Țiței Andrei a luat o piatră a intrat în ogradă și a lovit-o în cap. Țiței Vitalie striga la Țiței Andrei să iasă din ogradă, acest fapt l-a auzit și Țopa Maria..., care coroborează cu declarațiile martorul Țiței Vitalie..., martorul Țopa Maria, vecina părții vătămate, a indicat că din gospodăria sa a auzit țipete și gălăgie la partea vătămată. A auzit cum striga Țiței Vitalie „ieși și du-te acasă”...**, instanțele au reținut ca fiind pertinente și utile declarațiile martorilor apărării, însă **au ignorat divergențele din declarațiile acestora..., nu a supus unei analize obiective probele, aduse în susținerea învinuirii, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală...**”.

În același timp, art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie imperativ că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii;

d) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul procurorului și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 8., cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3.,8. din decizie).

e) potrivit fișei PIGD, dosarul a fost repartizat completului format din judecătoria Gheorghe Scutelnic, Viorel Pușcaș și Ruslana Burdeniuc, dar au început judecarea cauzei judecătoria Gheorghe Scutelnic, Viorel Pușcaș și Elena Grumeza, apoi au continuat judecătoria Viorel Pușcaș, Elena Grumeza și Stela Procopciuc, ulterior - judecătoria Viorel Pușcaș, Elena Grumeza și Oxana Mironov, după - judecătoria Viorel Pușcaș, Elena Grumeza și Stela Procopciuc (vol. II., f.d. 88, 95, 126, 139, 150, 151, 190).

Totodată, în materialele cauzei lipsesc încheierile președintelui instanței, motivate pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor Ruslana Burdeniuc și Oxana Mironov.

Ori, potrivit art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor

invocate în apel, că instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 31 Cod de procedură penală, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de partea vătămată Țiței Galina, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2022, în privința inculpatului Țiței Andrei XXX.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2022, în privința inculpatului Țiței Andrei XXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 11 noiembrie 2022.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Ghenadie Plămădeală

Iurie Bejenaru